

Nieuwsbrief Pandhof Sinte Marie St. Mary's Cloisters - Mariaplaats Utrecht

2010

De dubbelbloemige Eenstijlige meidoorn van de Pandhof

De monumentale meidoorn in de Pandhof valt vooral in mei op met de meer dan uitbundige bloei en dan weer later in de herfst als de vruchten roodkleuren. Eigenlijk zijn het kleine "bottels", zoals bij de grote Egelantier-roos die vlak onder de meidoorn staat. De schitterende bloei komt door de helderwitte dubbele bloemen. Later verandert de kleur in vuilroze. Deze dubbele meidoorn-variëteit is een vinding van een Franse kweker uit 1700 en past daarmee in het historische sortiment van de Pandhof. Bovendien is de meidoorn van

ouds een Mariaboom. Over de naam van deze meidoorncultivar is veel verwarring. In de handboeken wordt ze gerekend onder de Tweestijlige meidoorns. Niet zo verwonderlijk, want de bloemen hebben geregeld twee stijlen. Toch gaat het hier om een Eenstijlige meidoorn: *Crataegus monogyna* cultivar 'Albo-plena'..

Albo-plena is een zeldzame meidoorn en wordt nog nauwelijks aangeplant. Een reden zou kunnen zijn dat vooral na 1900 de dubbele roodbloeiende meidoorn 'Paul Scarlet' sterk in de mode kwam. Vlakbij aan het Willemsplantsoen is deze rode cultivar in een tuin te bewonderen.

Over de leeftijd van de boom is veel gespeculeerd. Het is een van de grootste Albo-plena's van het land! We schatten de boom, op grond van oude foto's, op een dikke 60 jaar. Maar wees gerust, de boom gaat nog lang niet met pensioen. Ze kan nog zeker 200 jaar ouder worden. Onlangs is de kruin aan de kant van de ramen, waar de glazenwasser niet meer bij kon, vakkundig gesnoeid. Maar het liefst wil de boom haar kruin zelf regelen, en helemaal terecht. Als je goed kijkt vormt de boom alleen maar kortloten, waardoor de kruin maar heel langzaam groter wordt. Maar wel heel veel bloemen geeft, ieder jaar weer.

Bert Maes, auteur van het pas verschenen boek *Bijzondere Bomen in Nederland*, 250 verhalen (uitgeverij Boom)

Bijzondere donatie

Dit voorjaar bezochten we de Commelinhof in Maarssen waar we een weelde aan stinzenplanten aantreffen. We kregen van tuinbeheerders Jan en Joke 12 soorten mee voor de Pandhof, o.a. het Haarlems Klokkenspel.

Acanthus

Een prachtige plant die het Maria-vak siert is de Zachte Acanthus. De naam komt van de oude Griekse plantnaam akanthos, van akantha= doorn, stekel. De naam zinspeelt op de doornachtig getande bladeren. Het is een grote plant met decoratief blad en een forse bloeiwijze met buisvormige, wit met paars geaderde bloemen. Het blad zou in de oudheid de inspiratiebron geweest zijn voor de Griekse beeldhouwer Kallimachos die deze bladvorm benutte als ontwerp voor de Corinthische kapitelen. Sindsdien is het gestileerde acanthusblad veelvuldig als decoratief motief in de kunst toegepast. In de middeleeuwen sierden acanthusbladen de kleding van belangrijke mensen omdat die, ondanks tegenstand, hun moeilijke opdracht met succes vervuld hebben. Maria met het kindje Jezus wordt vaak afgebeeld omzoomd door een rand van Acanthusbladeren.

Op onze open dag zullen we zeker jonge planten ervan in de verkoop hebben. Het is een vaste plant die jaarlijks in grootte toeneemt, dus ongeschikt voor kleine tuinen.

Acanthus met roos

Wensenlijst

Ter versterking van de verschillende thema's in de plantvakken kunnen we de volgende planten goed gebruiken:

Voor **vak I** ter aanvulling van de **gebruiks/nuts- en drachtplanten**:

Wouw Reseda luteola

Voor **vak II** ter aanvulling van de **Mariaplanten**:

Gezegende distel Cnicus benedictus

Hartgespan Leonurus cardiaca

Koningskaars Verbascum thapsus

Voor **vak III** ter aanvulling van de **medicinale planten**:

Akkerhoningklaver Melilotus officinalis

Dille Anethum graveolens

Kattendoorn Ononis spinosa

Stalkaars Verbascum densiflorum

Venkel Foeniculum vulgare

Wolfskers Atropa bella donna

Wondklaver Anthyllis vulneraria

Voor **vak IV** ter aanvulling van de **stinzenplanten en inheemse bosplanten**:

Valse salie Teucrium scorodonia